Εις άτοπον απαγωγή

Απόδειξη "διά τῆς εἰς ἄτοπον απαγωγῆς"/ proof by contradiction

Για να αποδείξουμε την συνεπαγωγή των προτάσεων $P \Rightarrow Q$ αρκεί να αποδείξουμε ότι η υπόθεση { P αληθής και Q αναληθής } συνεπάγεται μια αντίφαση ("ἄτοπον")

$$\{P \Rightarrow Q \text{ αληθεύει}\} \equiv \{P \vee \neg Q \ \text{ δεν αληθεύει}\}$$

($\vee =$ και, $\neg Q =$ όχι Q)

Παραδείγματα

{ Αν $n \in \mathbb{N}$ τότε $n \geq 1$} $\Leftrightarrow$ { Δεν υπάρχει φυσικός αριθμός μικρότερος από το 1}

Αποδ: Εστω $\mathcal{K} =${ φυσικοί < 1} και Peano (v) $\rightsquigarrow M \backslash \mathcal{K} = \mathbb{N}$ άτοπο.

{ Αν $n \in \mathbb{N}$ και $n \geq 2$ } $\Rightarrow n - 1 \in \mathbb{N}$

Αποδ: Εστω $\mathcal{K} =${ το 1 και οι φυσικοί που έχουν προηγούμενο} και Peano (iii) και Peano (v) $\rightsquigarrow M \backslash \mathcal{K} = \mathbb{N}$ άτοπο.

Αρχή Επαγωγής

Απόδειξη με επαγωγή/ Proof by induction

Αν $P(m)$ είναι μια πρόταση η οποία εξαρτάται από το $m \in \mathbb{N}$

(i) $P(1)$ αληθεύει

(ii) για ένα $n \in \mathbb{N}$ η πρόταση $P(n)$ αληθεύει $\rightsquigarrow P(n+1)$ αληθεύει

συνεπάγεται ότι **η πρόταση $P(n)$ είναι αληθινή για κάθε $n \in \mathbb{N}$**

Απόδειξη με επαγωγή/ Proof by induction

Αν $P(m)$ είναι μια πρόταση η οποία εξαρτάται από το $m \in \mathbb{N}$

(i) $P(1)$ αληθεύει

(ii) $\left\{ \begin{array}{c} \text{για ένα } n \in \mathbb{N} \\ \text{η πρόταση } P(k) \text{ αληθεύει} \\ \text{για } k = 1,\, 2,\, \ldots,\, n \end{array} \right\} \rightsquigarrow P(n+1)$ αληθεύει

συνεπάγεται ότι **η πρόταση $P(n)$ είναι αληθινή για κάθε $n \in \mathbb{N}$**

Απόδειξη με επαγωγή/ Proof by induction

Αν $P(m)$ είναι μια πρόταση η οποία εξαρτάται από το $m \in \mathbb{N}$

(i) $P(1)$ αληθεύει

(ii) $\left\{ \begin{array}{c} \text{για ένα } n \in \mathbb{N} \\ \text{η πρόταση } P(k) \text{ αληθεύει} \\ \text{για } k = 1,\, 2,\, \ldots,\, n \end{array} \right\} \rightsquigarrow P(n+1)$ αληθεύει

συνεπάγεται ότι **η πρόταση $P(n)$ είναι αληθινή για κάθε $n \in \mathbb{N}$**

{ Μεταξύ των φυσικών αριθμών n και $n+1$ δεν υπάρχει άλλος φυσικός αριθμός} $\leftrightsquigarrow$ { **Το σύνολο $\mathbb{N}$ δεν είναι πυκνό** }

Το $(\mathbb{Z}, +)$ είναι αβελιανή ομάδα

Το σύνολο $\mathbb{Z}$ είναι το μικρότερο σύνολο, που περιέχει το $\mathbb{N}$ και έχει δομή αβελιανής ομάδας ή είναι το μικρότερο σύνολο το οποίο περιέχει το $\mathbb{N}$ και τις λύσεις της εξίσωσης $x + p = 0$ όπου το $p \in \mathbb{Z}$.

Το σύνολο $\mathbb{Z}$ είναι ένα σύνολο στοιχείων όπου έχουμε ορίσει την πράξη της πρόσθεσης

$$\mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \ni (\alpha, \beta) \longrightarrow \alpha + \beta \in \mathbb{Z}$$

με τις ιδιότητες

$$\left.\begin{array}{lll} A_1 & \alpha + \beta = \beta + \alpha & \text{αβελιανή ιδιότητα} \\ A_2 & \alpha + 0 = \alpha & \exists \text{ ουδέτερο στοιχείο} \\ A_3 & \alpha + (-\alpha) = 0 & \exists \text{ αντίθετο στοιχείο} \\ A_4 & \alpha + (\beta + \gamma) = (\alpha + \beta) + \gamma & \text{προσεταιριστική ιδιότητα} \end{array}\right\} \begin{array}{c} \text{Ιδιότητες} \\ \text{αβελιανής} \\ \text{ομάδας} \end{array}$$

Αλλα σύνολα που έχουν την δομή μιας αβελιανής ομάδας:
$\mathbb{Q}$ (ρητοί αριθμοί), $\mathbb{R}$ (πραγματικοί αριθμοί), $\mathbb{C}$ (μιγαδικοί αριθμοί), διανύσματα στο χώρο

Πεδίο/Σώμα - Field

Το $(\mathbb{F}, +)$ είναι αβελιανή ομάδα

$$\begin{array}{lll}
A_1 & \alpha + \beta = \beta + \alpha & \text{αβελιανή ιδιότητα} \\
A_2 & \alpha + 0 = \alpha & \exists\,\text{ουδέτερο} \\
A_3 & \alpha + (-\alpha) = 0 & \exists\,\text{αντίθετο} \\
A_4 & \alpha + (\beta + \gamma) = (\alpha + \beta) + \gamma & \text{προσεταιριστικότητα}
\end{array}$$

Το $(\mathbb{F}\backslash\{0\}, \cdot)$ είναι αβελιανή ομάδα

$$\begin{array}{lll}
A_5 & \alpha \cdot \beta = \beta \cdot \alpha & \text{αβελιανή ιδιότητα} \\
A_6 & \alpha \cdot 1 = \alpha & \exists\,\text{ουδέτερο} \\
A_7 & \alpha \cdot (\alpha^{-1}) = 1 & \exists\,\text{αντίθετο} \\
A_8 & \alpha \cdot (\beta \cdot \gamma) = (\alpha \cdot \beta) \cdot \gamma & \text{προσεταιριστικότητα}
\end{array}$$

Η επιμεριστικότητα - distributivity συνδέει πρόσθεση και πολλαπλασιασμό

$$A_9 \quad (\alpha + \beta) \cdot \gamma = (\alpha \cdot \gamma) + (\beta \cdot \gamma)$$

Το **πεδίο $\mathbb{F}$ είναι χαρακτηριστικής n** αν

$$\forall\, \alpha \in \mathbb{F},\ \alpha \neq 0; \rightsquigarrow\ \alpha^n = 1$$

Ορισμός ρητών αριθμών

Το $\mathbb{Q}$ είναι το μικρότερο πεδίο/σώμα χαρακτηριστικής 0, που περιέχει $\mathbb{Z}$

ή

Το $\mathbb{Q}$ είναι το σύνολο των λύσεων της εξίσωσης $qx + p = 0$, όπου p και q στοιχεία του $\mathbb{Z}$

ή

$$\mathbb{Q} = \left\{ \frac{m}{n} \ : \ m \in \mathbb{Z}, \ n \in \mathbb{N} \right\}$$

- $\sqrt{2} \notin Q$ (απαγωγή σε άτοπο)
- Το σύνολο $\{a + b\sqrt{2} \ : \ a \ \text{ και } \ b \ \in \mathbb{Q}\}$ $(\ \Rightarrow \ a^2 - 2b^2 \neq 0)$ είναι πεδίο χαρακτηριστικής 0 (ευθεία απόδειξη)

$$\begin{aligned}
(\alpha + \sqrt{2}\beta) + (\alpha' + \sqrt{2}\beta') &= (\alpha + \alpha') + \sqrt{2}\,(\beta + \beta') \\
(\alpha + \sqrt{2}\beta) \cdot (\alpha' + \sqrt{2}\beta') &= (\alpha\alpha' + 2\beta\beta') + \sqrt{2}\,(\alpha\beta' + \alpha'\beta) \\
\left(\alpha + \sqrt{2}\beta\right)^{-1} &= \frac{\alpha}{\alpha^2 - 2\beta^2} - \frac{\sqrt{2}\beta}{\alpha^2 - 2\beta^2}
\end{aligned}$$

$$\left(a + b\sqrt{2}\right)^n = 1 \ \rightsquigarrow \ n = 0$$

- Το σύνολο $\mathbb{Z}_2 \equiv \{\overline{0},\ \overline{1}\}$ είναι πεδίο. Με χαρακτηριστική 1.

$\overline{0}+\overline{0}=\overline{0}$	$\overline{0}\cdot\overline{0}=\overline{0}$
$\overline{0}+\overline{1}=\overline{1}+\overline{0}=\overline{1}$	$\overline{0}\cdot\overline{1}=\overline{1}\cdot\overline{0}=\overline{0}$
$\overline{1}+\overline{1}=\overline{0}$	$\overline{1}\cdot\overline{1}=\overline{1}$

$$\rightsquigarrow \left\{ \begin{array}{ll} a \neq 0 & \Rightarrow a = -a \\ & \Rightarrow a^1 = \overline{1} \end{array} \right\}$$

- Το σύνολο $\mathbb{Z}_3 \equiv \{\overline{0},\ \overline{1},\ \overline{2}\}$ είναι πεδίο. Με χαρακτηριστική 2.

$\overline{0}+\overline{0}=\overline{0}$	$\overline{0}\cdot\overline{0}=\overline{0}$
$\overline{0}+\overline{1}=\overline{1}+\overline{0}=\overline{1}$	$\overline{0}\cdot\overline{1}=\overline{1}\cdot\overline{0}=\overline{0}$
$\overline{1}+\overline{1}=\overline{2}$	$\overline{1}\cdot\overline{1}=\overline{1}$
$\overline{0}+\overline{2}=\overline{2}+\overline{0}=\overline{2}$	$\overline{0}\cdot\overline{2}=\overline{2}\cdot 0=\overline{0}$
$\overline{1}+\overline{2}=\overline{2}+\overline{1}=\overline{0}$	$\overline{1}\cdot\overline{2}=\overline{2}\cdot\overline{1}=\overline{2}$
$\overline{2}+\overline{2}=\overline{1}$	$\overline{2}\cdot\overline{2}=\overline{1}$

$$\rightsquigarrow \left\{ \begin{array}{l} a \neq 0 \Rightarrow a^2 = \overline{1} \\ -\overline{1} = \overline{2},\ -\overline{2} = \overline{1},\ \overline{2}^{-1} = \overline{2} \end{array} \right\}$$

$$\overline{2} + \overline{2}\cdot\overline{2}^{-1} - \overline{1} = \overline{2}$$

- Το σύνολο $\mathbb{Z}_4$ δεν είναι πεδίο. $(\overline{2}\cdot\overline{2} = \overline{0})$

Παράδειγμα $\mathbb{Z}_5 = \{\overline{0}, \overline{1}, \overline{2}, \overline{3}, \overline{4}\}$

$$\begin{aligned} \overline{0} &= \{0, 5, 10, 15, 20, \dots\} \\ \overline{1} &= \{1, 6, 11, 16, 21, \dots\} \\ \overline{2} &= \{2, 7, 12, 17, 22, \dots\} \\ \overline{3} &= \{3, 8, 13, 18, 23, \dots\} \\ \overline{4} &= \{4, 9, 14, 19, 24, \dots\} \end{aligned}$$

$+$	$\overline{0}$	$\overline{1}$	$\overline{2}$	$\overline{3}$	$\overline{4}$
$\overline{0}$	$\overline{0}$	$\overline{1}$	$\overline{2}$	$\overline{3}$	$\overline{4}$
$\overline{1}$	$\overline{1}$	$\overline{2}$	$\overline{3}$	$\overline{4}$	$\overline{0}$
$\overline{2}$	$\overline{2}$	$\overline{3}$	$\overline{4}$	$\overline{0}$	$\overline{1}$
$\overline{3}$	$\overline{3}$	$\overline{4}$	$\overline{0}$	$\overline{1}$	$\overline{2}$
$\overline{4}$	$\overline{4}$	$\overline{0}$	$\overline{1}$	$\overline{2}$	$\overline{3}$

$\cdot$	$\overline{0}$	$\overline{1}$	$\overline{2}$	$\overline{3}$	$\overline{4}$
$\overline{0}$	$\overline{0}$	$\overline{0}$	$\overline{0}$	$\overline{0}$	$\overline{0}$
$\overline{1}$	$\overline{0}$	$\overline{1}$	$\overline{2}$	$\overline{3}$	$\overline{4}$
$\overline{2}$	$\overline{0}$	$\overline{2}$	$\overline{4}$	$\overline{1}$	$\overline{3}$
$\overline{3}$	$\overline{0}$	$\overline{3}$	$\overline{1}$	$\overline{4}$	$\overline{2}$
$\overline{4}$	$\overline{0}$	$\overline{4}$	$\overline{3}$	$\overline{2}$	$\overline{1}$

Το $\mathbb{Z}_5$ είναι πεδίο/σώμα χαρακτηριστικής 4

$$\left(\overline{2} + \overline{4}\right) + \overline{3} = \overline{2} + \left(\overline{4} + \overline{3}\right), \; -\overline{3} = \overline{2}, \; \left(\overline{3}\right)^{-1} = \overline{2}$$

Ορισμός:

Το σύνολο $\mathbb{X}$ είναι $\boxed{\text{ολικά διατεταγμένο}}$ αν $\exists$ μια $\boxed{\text{σχέση διάταξης}}$ $\leq$

A_{10} $\forall x \;\; y \in : \mathbb{X} \;\Rightarrow\; x \leq y$ ή $y \leq x$

A_{11} $\forall x \;\rightsquigarrow\; x \leq x$ $\boxed{\text{αυτοπαθής}}$ ιδιότητα

A_{12} $x \leq y$ και $y \leq x \;\rightsquigarrow\; x = y$ $\boxed{\text{(αντι)συμμετρική}}$ ιδιότητα

A_{13} $x \leq y$ και $y \leq z; \rightsquigarrow\; x \leq z$ $\boxed{\text{μεταβατική}}$ ιδιότητα

Παραδείγματα:

- Τα $\mathbb{Q}$ και $\mathbb{Z}$ είναι ολικά διατεταγμένα σύνολα
- Το $\mathbb{X} = \{(m, n) \;:\; m, n \in \mathbb{N}\}$ με την σχέση διάταξης

$$(m, n) \preceq (m', n') \;\Leftrightarrow m \leq m' \;\text{ και }\; n \leq n'$$

  δεν είναι ολικά διατεταγμένο.
- $\mathbb{X} =$ Ελληνικές λέξεις στο λεξικό, είναι ολικά διατεταγμένο σύνολο.

Ορισμός:

Το πεδίο $\mathbb{F}$, που είναι ολικά διατεταγμένο ονομάζεται διατεταγμένο πεδίο αν

A_{14} $x \leq y \rightsquigarrow x + z \leq y + z$

A_{15} $0 \leq x$ και $0 \leq y \rightsquigarrow 0 \leq x \cdot y$

Παραδείγματα:

- Το $\mathbb{Q}$ είναι ένα ολικά διατεταγμένο πεδίο.
- Το $\mathbb{Z}_2 = \{\overline{0}, \overline{1}\}$ είναι μη διατεταγμένο.
  (τα πεπερασμένα πεδία $\boxed{\text{δεν}}$ είναι ολικά διατεταγμένα !)

ΑΞΙΩΜΑΤΑ $\mathbb{R}$

(A_1)	$\alpha+\beta=\beta+\alpha$	αβελιανή ιδιότητα
(A_2)	$\alpha+0=\alpha$	$\exists$ ουδέτερο στοιχείο
(A_3)	$\alpha+(-\alpha)=0$	$\exists$ αντίθετο στοιχείο
(A_4)	$\alpha+(\beta+\gamma)=(\alpha+\beta)+\gamma$	προσεταιριστικότητα

(A_5)	$\alpha\cdot\beta=\beta\cdot\alpha$	αβελιανή ιδιότητα
(A_6)	$\alpha\cdot 1=\alpha$	$\exists$ ουδέτερο στοιχείο
(A_7)	$\alpha\cdot(\alpha^{-1})=1$	$\exists$ αντίθετο(αντίστροφο) στοιχείο
(A_8)	$\alpha\cdot(\beta\cdot\gamma)=(\alpha\cdot\beta)\cdot\gamma$	προσεταιριστικότητα

(A_9)	$(\alpha+\beta)\cdot\gamma=(\alpha\cdot\gamma)+(\beta\cdot\gamma)$	επιμεριστικότητα

(A_{10})	$\forall x, y \in: \mathbb{R} \Rightarrow x\le y$ ή $y\le x$	
(A_{11})	$\forall x \rightsquigarrow x\le x$	αυτοπαθής ιδιότητα
(A_{12})	$x\le y$ και $y\le x; \rightsquigarrow x=y$	αντισυμμετρική ιδιότητα
(A_{13})	$x\le y$ και $y\le z; \rightsquigarrow x\le z$	μεταβατική ιδιότητα

(A_{14})	$x\le y \rightsquigarrow x+z\le y+z$
(A_{15})	$0\le x$ και $0\le y \rightsquigarrow 0\le x\cdot y$

Παρατήρηση

Ολες αυτές οι ιδιότητες είναι κοινές και για το $\mathbb{Q}$ και για το $\mathbb{R}$